

Riktlinjer för användning av silverförband

Bakgrund

Alla svårläkta sår blir med tiden koloniserade av bakterier utan att det behöver påverka sårhäkningsprocessen negativt. Om mängden bakterier når en kritisk gräns kan sårhäkningsprocessen hämmas, även utan tecken till infektion. Lokal infektion uppstår när bakterierna invaderat vävnaden i såret. Symtom kan vara rodnad, svullnad i huden i nära anslutning till såret, ökad smärta, lukt, tilltagande sekretion och mörk, lättblödande granulationsvävnad.

Silver i olika former kan vara avdödande för ett brett spektrum av bakterier och andra mikroorganismer, men även vara skadligt för mänskliga celler. Flera typer av silverinnehållande sårbehandlingsprodukter finns på marknaden, men det vetenskapliga underlaget avseende förbandens behandlingseffekt är otillräckligt (1). Silver i jonform är mycket giftigt för vattenlevande organismer och kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön. Dessutom finns flera rapporter som pekar på att silverinnehållande produkter driver resistensutveckling mot såväl silver som antibiotika. Med anledning av detta bör silverinnehållande sårbehandlingsprodukter användas *mycket* restriktivt.

Rekommendationen från ”Nationellt vårdprogram för svårläkta sår”(2) är att silver endast bör användas på strikta indikationer och under begränsad behandlingstid, med tanke på miljöpåverkan och resistensutveckling hos bakterier.

Rekommenderade riktlinjer

- Ordinerar av läkare eller distriktssköterska med förskrivningsrätt.
- Indikation: Kritiskt koloniserade sår där annan behandling varit utan effekt.

Invasiv sårinfektion behandlas med antibiotika för systemisk behandling. Bakomliggande orsaker till såret ska **alltid** identifieras och behandlas.

Behandling bör endast fortgå så länge man ser en fortsatt förbättring. Därefter ska övergång till annan typ av förbandsmaterial ske. Ses ingen förbättring efter 2 veckor med silverinnehållande förband väljs andra behandlingsalternativ. Uppföljning görs kontinuerligt och varje förbandsbyte dokumenteras avseende effekt.

Silverförband slängs som brännbart avfall.

Upphandling

Region Jönköpings län har upphandlat Aquacel Ag+ Extra (5x5 cm, 10x10 cm, 15x15 cm och 2x45 cm) och Acticoat Flex 3 (5x5 cm och 10x10 cm). Beställning görs via inköpsavdelningens Kundtjänst.

Sammanfattning

I dag finns det för lite evidens för en bred användning av silver vid sårbehandling. Därför ska silverinnehållande sårbehandlingsprodukter användas restriktivt och endast i de fall där andra alternativ visat sig verkningslösa.

Frågor

För frågor gällande ovan kontakta Hanna Andersson, Eksjö Vårdcentral, Bra Liv
Hanna.andersson@rjl.se

Referenser

1. Silverbehandling av svårläkta sår. Stockholm: HTA Region Stockholm; 2022. HTA-rapport; 2022:67.
<https://www.chis.regionstockholm.se/48fcde/globalassets/verksamheter/chis/hta/rapporter/hta-silver-sar.pdf>
2. Nationellt vårdprogram för svårläkta sår. Nationellt system för kunskapsstyrning Hälsa- och sjukvård. Stockholm 2023.
<https://vardpersonal.1177.se/globalassets/nkk/nationell/media/dokument/kunskapsstud/vardprogram/nationellt-vardprogram-for-svarlakta-sar.pdf>